
Handling 2024 nr 39

Motion av Axel Darvik (L) och Eva Flyborg (L) om att skydda barn från att utbildningspersonal upprätthåller hedersbaserat tvång av religiösa symboler och klädesplagg

En undersökning av Göteborgs-Posten 2018 visade att 7 av 10 förskolor i utsatta områden i Stockholm, Göteborg och Malmö kan tänka sig att aktivt kontrollera och tvinga på barn slöja mot deras vilja, trots att det bryter mot lagen. Detta görs ofta för att tillfredsställa familjens önskemål. Sedan dess har hedersproblematiken växt.

En nyligen publicerad rapport vid Örebro universitet visar att hedersförtrycket fördubblats i Göteborg sedan 2018. Tidigare studier gav att var sjätte niondeklassare i staden lever i någon form av hederskontext. Det innebär att uppskattningsvis 20 000 barn i Göteborg växer upp med någon form av förtryckande hedersnormer.

Hedersförtryck, klansystem och våld inom familjen hotar många barns frihet. Inte sällan manifesteras det här förtrycket och kontrollen över flickornas liv med påtvingad religiös symbol i form av slöja, en hijab. Syftet är att visa att familjen är from och att flickan inte frestar mäns sexuella begär. Slöjan sexualiserar flickor och är ett sätt för familjen att kontrollera beteende och deltagande i aktiviteter på skolan. (Kvartal, 27 nov 2020, Pernilla Ouis och Aje Carlbom samt GP Debatt 13 feb 2020, Sameh Egyptson)

Kvinnoförtrycket inom hederskulturen är på det sättet systematiskt och legitimerat av en stor del av den vuxna omgivningen. Skolan ska inte bidra till att segregera flickor och pojkar, och den ska heller inte vara föräldrarnas och andra vuxnas förlängda arm för att upprätthålla ett hedersbaserat tvång.

Staden måste skydda både barnen och personalen att stå emot hedersbaserat tvång under utbildningen.

”Barn har rätt att utöva vilken religion de vill eller ingen alls”. Det fastslår barnkonventionen som alltså skyddar barnens religionsfrihet från föräldrarnas tvång av religiösa kläder eller symboler. Den bör med självklarhet vara tillämplig mot personal i kommunal verksamhet.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

1. Förskolenämnden och grundskolnämnden får i uppdrag att:
 - a. kartlägga förekomsten av upprätthållandet av påtvingade religiösa kläder eller symboler på barn i kommunens verksamhet
 - b. utreda skärpningar och/eller kompletteringar i relevanta styrdokument för att garantera att skolpersonal inte upprätthåller tvång av religiösa symboler på barn
 - c. personal i dessa verksamheter ges ett starkare stöd att stå emot krav från föräldrar att upprätthålla religiöst eller hederbaserat tvång t.ex. genom symboler på barnen under utbildningen
 - d. jobba för att barn i förskola och lågstadium inte tvingas bära religiösa symboler eller klädesplagg.
2. Socialnämnderna Centrum, Sydväst, Nordost och Hisingen får i uppdrag att jobba i dialog med föräldrarna till barn i förskolan och lågstadiet för att motverka att barn tvingas bära religiösa kläder eller symboler i skolan.

Axel Darvik (L)

Eva Flyborg (L)